

Pressmeddelande

2014-04-02

Ny forskningsrapport:

Så kan den ekonomiska styrningen av vården utvecklas

I den svenska vården tillämpas en rad olika metoder för att ersätta vårdgivarna för den vård de producerar. I en ny forskningsrapport från SNS, *Ersättning i sjukvården. Modeller, effekter, rekommendationer*, analyserar Peter Lindgren för- och nackdelar med olika ersättningsmodeller. Slutsatsen är att vilken modell som fungerar bäst avgörs av vilken typ av vård det gäller.

Rapporten innehåller en genomgång av vad internationell och svensk forskning säger om vilka effekter ersättningsmodellerna får på vårdkvalitet, resursanvändning, innovation och patienternas lika tillgång till vård. Några viktiga slutsatser är:

- Det finns inget system som är optimalt för alla situationer. Komplexa modeller för resultatbaserad ersättning har stor potential men kräver också omfattande uppföljningsinsatser.
- Fast ersättning, till exempel när en vårdcentral får ersättning för antalet listade patienter, kan skapa incitament för långa väntetider. Resultatbaserad ersättning, där mål exempelvis knyts till antal behandlade patienter, kan motverka detta.
- Att ersätta vårdgivarna för antalet utförda vårdåtgärder har nackdelen att det ger svaga incitament att förbättra vården genom innovationer. Ett sätt att lösa det är att ge vårdgivarna det ekonomiska ansvaret för att hantera komplikationer, en metod som bland annat tillämpas vid höftsledsoperationer i Stockholm.
- Vid värdebaserad ersättning kopplas ersättningen till patientens hälsoutfall, exempelvis till vilken grad av smärta patienten har efter en ryggoperation. Denna modell passar bäst för sjukdomstillstånd som drabbar ett stort antal patienter, där det är förhållandevis enkelt att bedöma hälsoutfallet och där kostnaderna är höga.

Incitament att välja lättare patienter?

Ett ofta diskuterat problem är så kallad patientselektion, det vill säga att vårdgivaren i vissa ersättningsmodeller får incitament att prioritera patienter som ger höga intäkter till låga kostnader. Man undviker komplicerade fall och överproducerar vård till lättare patienter.

- Internationella studier, bland annat från USA, visar att patientselektion förekommer. Den forskning som finns om Sverige har dock inte kunnat visa att detta är ett vanligt problem här, säger Peter Lindgren.

Rapporten ingår i SNS och IFN:s forskningsprogram *Från välfärdsstat till välfärdssamhälle*.

Rapportens författare

Peter Lindgren, med.dr, verksam vid IVBAR, knuten till Medical Management Centre på Karolinska Institutet

Kontakt

Peter Lindgren, peter.lindgren@ivbar.com eller 073-76 032 13.

Recensionsexemplar och övriga pressfrågor: Kontakta **Caroline Raxell**, pressansvarig SNS, caroline.raxell@sns.se eller 08-507 025 43.

SNS (Studieförbundet Näringsliv och Samhälle) är en politiskt oberoende ideell förening som genom forskning, möten och bokutgivning bidrar till att beslutsfattare i politik, offentlig förvaltning och näringsliv kan fatta välgrundade beslut baserade på vetenskap och saklig analys.